

KMETSKI LIST

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in tozi se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Za novo družabno povezanost na vasi

Kar je človeku sree, to je narodu vas. Dokler narod ne bo imel zdrave vasi, tudi njegovo življenje sploh ne more biti zdravo in se ne more nikoli uveljavljati v vsej svoji tvorni sili.

Mi si moramo priznati, da naša vas, kakor je danes, ni zdrava. Po eni strani jo mori in tlači obupen gospodarski položaj, po drugi strani pa so rane, ki jih je zasekalo v vaško življenje nevesečno, plitko in v strankarstvo zamreženo politikantstvo, še vedno silno velike. Na vasi žive ostanki vsega takega zajedalstva, ki se je vrinilo v naš kmetški živelj kot plod in dediščina razmer, v katerih je živila naša vas.

Izza dobe tlačanstva se je v značaju našega podeželskega človeka — ne le kmeta, ampak vseh podeželskih stanov — ohranilo nekaj potez, ki so mu bile v nekdanjih razmerah potrebne za samoobrambo, ki ga pa danes ovirajo v razvoju.

Semkaj štejejo ono uporno nezaupljivost, ki združena s slepo pokorščino gospodarsko močnejšemu ali socialno višjemu ustvarja v podeželskem življenju nezdravo kastarstvo. Razumljivo je, da se na vasi ne more razviti prava družabna povezanost, dokler ne premagamo te neprijetne in neljube dediščine.

Vsi, ki jim je kakorkoli dana prilika delovati med podeželskim ljudstvom, se morajo zavedati, da spada med njihove poglavitne naloge tudi ta, da v zdravo smer izoblikujejo značaj podeželskega človeka. Pri tem se morajo naslanjati na vse njegove dobre bitne lastnosti, jih

vzgajati in jih oplemeniti ter jih usmerjati tako, da se vsi podeželski ljudje začno smatrati kot socialno enoto brez ozira na različne odtenke poodinih poklicev.

To pomeni v praksi, da naj se čuti kmet na vasi eno z delavcem, z obrtnikom, z bajtarjem in duinarjem. Vsi ti pa med seboj tudi eno z uradništvom, ki deluje v vaškem okolju. Tu menimo zlasti učiteljstvo, duhovništvo, poštno in upravno uradništvo itd. Šele družabna povezanost vseh teh podeželskih stanov v en sam skupen družabni sloj bo prinesla vasi pravi dvig in napredek ter bo dala njenemu življenju tak razmah, kakor ga vsi pričakujemo in želimo.

Seveda pa pri tem ne smemo prezreti temeljnega pogoja za res zdrav razvoj, namreč, da mora sloneti vsa ta nova socialna, kulturna, gospodarska in družabna povezanost na interesih jedra vsega podeželja, to je na interesih kmetškega človeka. Ta povezanost je mišljena v duhu idej pokojnega St. Radiča, ki je primerjal to skupnost s smotreno zgradnjo človeške roke. Razni stanovi v podeželju so prsti, ki so seveda roki nujno potrebni, jedro pa tvori dlan — kmetški človek.

Trdno smo uverjeni, da ob pravilno pojmovani takšni ureditvi ne bo nobenega prikrajševanja in nobenega zapostavljanja. Kakor sonce izžareva svojo toploto hribom in dolinam, ravninam in skritim globelinam, tako bo kmetški človek zvesto delil uspehe svojega dela z vsemi, ki se bo z njimi čutil enoto.

Gospodarstvo Slovenije

Pretekli četrtek se je vršila v Ljubljani proračunska seja Zbornice za TOI, na kateri je podal njen predsednik g. Ivan Jelačin pregledno poročilo o stanju našega gospodarstva.

Iz njenega poročila je razvidno, da se v tem času gospodarske razmere v nobenem pogledu niso izboljšale. Nasprotno, narodni dohodki so padli za 250 milijonov dinarjev v Dravski banovini.

Obrt in trgovina

Poslabšanje se je posebno občutilo v obrti in trgovini. Skoraj 3000 trgovskih in obrtnih obratov je prenehalo delati. Zlasti je prizadeto rudarstvo zaradi znižanja državnih dobav premoga iz slovenskih premogokopov za državne železnice. Tekstilna industrija, ki je bila pretekli dve leti v razmahu, je oslabela. V lesni industriji je vrženih na cesto 12.000 delavcev vsled konkurence avstrijske lesne industrije. Dnevnice vseh ostalih delavcev so padle za 20 %, a sorazmerno se je znižal zaslužek trgovca, obrtnika in drugih.

Započeta sanacija kreditnih zavodov in zadrug, ki so zašle v težak položaj, ne obeta nobene nade, da se bo kaj prida v tej smeri storilo. Velike takse in druge dajatve obremenjujejo posebno obrt in trgovino, kakor tudi kavarnarje in hotelirje. K vsemu temu je treba dodati še znižanje plač državnim uslužbencem, kar znaša za Dravsko banovino preko 50 milijonov dinarjev letno manj dohodkov. Ravno tako je treba še pristaviti, da je življenje v Dravski banovini mnogo dražje nego drugod. Življenjske potreščine so tu za 100 % dražje kakor v drugih banovinah.

V obširni debati se je razpravljalo o vseh gospodarskih vprašanjih, ki zadevajo Dravsko banovino. Nekaj govornikov je zlasti podčrtavalo dejstvo, da je Slovenija silno oškodovana s poslednjim znižanjem dobav premoga iz slovenskih premogokopov. Znižanje znaša okrog 4600 ton letno (1 tona = 1000 kg). Vsled tega bo kočevski premogokop zaprt, a velik del rudarjev na cesti dočim se bodo ostalim znižle mezdre. Reduciranih bo tudi večje število rudarjev v vseh

ostalih rudnikih. Zbornica je sklenila soglasno poslati kr. vladi vlogo, da se redukcije dobav prekličejo.

Sankcije proti Italiji in naš gospodarski položaj

Drugo vprašanje so bile sankcije proti Italiji in vprašanje lesne industrije v Dravski banovini. Ugotovilo se je, da bi bila lesna industrija Slovenije popolnoma uničena v primeru, da pride do sankcij, ker je Italija edini uvoznik slovenskega lesa, a lesna industrija predstavlja v teh krajih najvažnejšo panogo gospodarstva. Dravska banovina izvozi za približno 500 milijonov dinarjev letno lesa v Italijo. V primeru izvajanja sankcij (kazni) bi ostalo v Sloveniji 60 tisoč delavcev brez posla.

Istočasno bi bila vsa lesna industrija za dolgo dobo uničena, ker bi po prenehanju sankcij ne mogla odoliti avstrijski konkurenci na italijanskem tržišču.

Tako poroča o proračunski seji Zbornice TOI beogradska »Politika«. To je dobro, da bo tudi vsa srbska javnost vedela, kako so se gospodarske razmere v Dravski banovini poslabšale.

Kmetški pridelki

Pa še nekaj moramo pristaviti temu poročilu. In sicer tole: Poročilo govori, da so se življenjske potreščine v Dravski banovini zvišale za 100 %. Pri tem pa je treba utrditi in podčrtati, da se je cena kmetških pridelkov letos močno znižala. Zivina, krompir in drugi pridelki so veliko cenejši. Vinogradniki letos svojega pridelka niti prodati ne morejo. In vendar predstavlja vinogradništvo ravno tako važno panogo našega gospodarstva kakor les. O cenah industrijskih izdelkov poročilo sploh ničesar ne govori. In vendar je naš kmetški človek na njih življenjsko zainteresiran.

Občutimo veliko vrzel, da nimamo še Kmetške zbornice, ki bi morala dopolniti gospodarsko sliko našega naroda, oziroma bi pravo sliko gospodarskega in socialnega položaja šele prav pokazala. Ta slika bi povedala, da je v Sloveniji preko 50.000 bajtarskih družin, ki dejansko stradajo, ki nimajo kaj obleči in nimajo, s čimer bi kaj kupili. In nič drugače ni z ostalimi 50.000 malokmetškimi družinami.

Italija izstopi iz Društva narodov

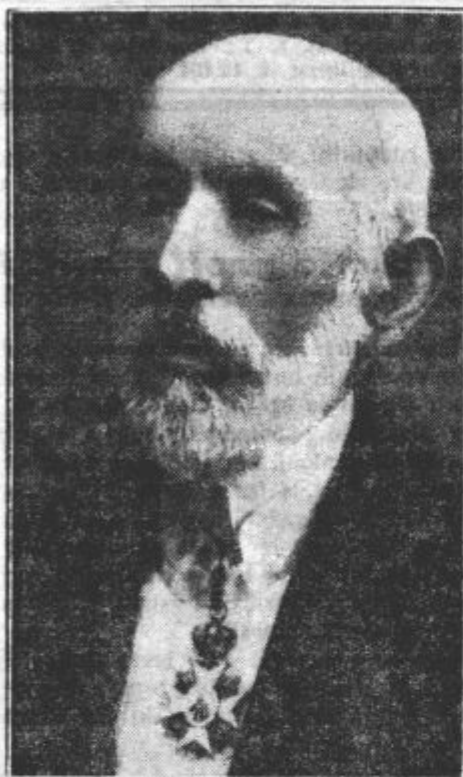
V Ženevi so že začeli razširjati vesti, da je neklical Mussolini za dan 16. novembra takozvani veliki fašistični svet, kjer se bo baje sklepalo o izstopu Italije iz Društva narodov. To je mišljeno najbrž v primeru, če bi se začele 18. t. m. od strani članic ZN napovedane gospodarske sankcije proti Italiji.

Davorin Jenko

Ob 100letnici njegovega rojstva

Tiha luna jasno sije,
duh moj misli na svoj dom.

Davorin Jenko je bil rojen l. 1835. v Dvorjah pri Cerkljah na Gorenjskem. Dan njegovega rojstva nam niti ni znan. Doslej so navadno pisali, da je bil rojen 10. novembra, kar pa ni res. V krstnih bukvah domače fare stoji namreč zapisano, da je bil Davorin že 9. novembra krščen, torej je moral biti rojen vsekakor že 9. ali na morda že celo 8. novembra.

Kakor njegov rojstni datum, tako bi nam bil bržkone ostal nepoznan tudi Davorin Jenko sam, ako bi nam ne bil podan z njim velik umetnik in slaven slovenski skladatelj. Brez pretiravanja lahko rečemo, da med Slovenci ni peveca, ki ne bi znal kakega Jenkovega napeva.

Starejši, ki boste čitali te vrste, se boste pač spomnili, s kakšnim toplim občutjem smo nekdanj lačni in razčepani, zbegani in ponižani v samotni bojnih poljan marsikdaj zapeli:

»Tiha luna jasno sije,
duh moj misli na svoj dom —«

Vidite, to so bili zvoki Davorina Jenka! Pa kaj samo to! Saj vsi poznate našo budnico, ki nas je tolikokrat ogrela in nam v najhujših dneh vrnila upadajoče moči:

»Naprej zastava slave,
na boj junaška kri!«

Tudi to nam je uglasbil Davorin Jenko.

Končno pa, kdo ne pozna naše globoko resne državne himne, ki zveni kakor veličasten koral:

»Bože pravde, ti što spase
od propasti do sad nas —«

Tudi to je uglasbil sin slovenske kmetске matere, naš Davorin Jenko.

Glasbo je Jenko študiral na Dunaju, kjer je Slovensko pevsko društvo 22. oktobra 1860. leta prvič zapelo njegovo »Naprej zastava slave«.

Na Dunaj je Jenko že za časa svojega šolanja dobival polno ponudbo z vseh strani. Odločil se je za mesto pevovodje pri »Srbskem cerkvenem pevskem društvu« v Pančevu. Ze l. 1863. je odšel na jug.

Zbor je Jenko kmalu tako izvežbal, da se je povsod med Srbi proslavil z njim. L. 1865. je privabil mladega skladatelja Beograjsko pevsko društvo v Beograd. Jenko je postal njegov pevovodja in se stalno naselil v Srbiji. Kupil si je v Beogradu hišo in je prihajal odslej v Cerklje vsako leto na počitnice. Leta 1870. je postal

Davorin Jenko kapelnik in skladatelj srbskega narodnega gledališča v Beogradu.

Njegov pomen za slovensko in zlasti za srbsko glasbo je izredno velik. Saj je ustvaril za časa svojega bivanja v Beogradu nad 300 glasbenih del, med katerimi je mnogo takih, ki so popolnoma ponarodela. V Srbiji n. pr.: »Što čutiš, Srbije tužni« in mnogo drugih.

Predvojna Srbija je slovenskega Jenka odlikovala z najvišjim odlikovanjem, ki si ga more pridobiti znanstvenik ali umetnik. Jenko je bil namreč izbran takoj ob njeni ustanovitvi (leta 1887.) za rednega člana »Srbske kraljevske akademije znanosti in umetnosti«. Seveda ga je z imenovanjem za častnega člana odlikovalo tudi več zasebnih srbskih in hrvatskih pevskih društev.

Nekaj let pred vojno se je Davorin Jenko vrnil v domovino. Nastanil se je v Ljubljani v Kolodvorski ulici št. 11, kjer je 25. novembra 1914 za vedno zatisnil oči.

Kakor ni znan dan njegovega rojstva, tako je izgubljen njegov grob. Nekje med množico onih, katerih zemski ostanki so našli svoj zadnji dom na ljubljanskem pokopališču pri Sv. Križu, počivajo tudi kosti našega velikega skladatelja.

V Beogradu in v Ljubljani so se z velikimi slavnostmi spomnili stoletnice Jenkovega rojstva. Na vrtu pred hišo v Kolodvorski ulici, kjer je skladatelj umrl, mu je mestna občina ljubljanska v nedeljo postavila lep spominski steber. Ze nekaj let prej pa je Glasbena Matica ljubljanska dala na Jenkovi rojstni hiši v Dvorjah vzdati spominsko ploščo.

Lepši in trajnejši mimo teh pa je spomenik, ki si ga je postavil Jenko sam. Koliko desetletij že prepeva množica svežih grl njegove skladbe in kakor sveta dediščina se preliva iz roda v rod: »Naprej zastava slave!« In ko nas, ki smo se spoštljivo spomnili stoletnice njegovega rojstva, že davno več ne bo, bo še vedno živo odmevala Jenkova pesem po naših gajih in vaseh!

Take sinove rodi — slovenska kmetška mati...

Dr. Milan Hodža

novi češkoslovaški ministrski predsednik

Nele češkoslovaški, ampak tudi jugoslovanski in zlasti slovenski kmetje smo z veseljem sprejeli vest, da je postal predsednik vlade naš resničen prijatelj, agrarni politik velikih sposobnosti in velikih zaslug, dr. Milan Hodža.

Izmed naših čitateljev se ga bodo mnogi spominjali še izza I. kongresa slovanske agrarne mladine v l. 1924., ko je prišel v Ljubljano in nam v Narodnem domu pokazal bogato zakladnico svojih misli in nazorov v predavanju »Agrarizem in slovanstvo«.

Posledica nove miselnosti

Dr. Milan Hodža je po rodu Slovak. Kdor vsaj v glavnem pozna notranje zdrave tvorne sile češkoslovaške politične demokracije, tega poslednja izprememba vladnega vodstva ni presenetila. Dejstvo, da je prvič v politični zgodovini mlade narodne države postal predsednik vlade Slovak, je sicer nenavadno in je vzbudilo v mednarodni politični javnosti precejšnjo pozornost, vendar pa je to povsem logična in razumljiva posledica, utemeljena v konsolidacijski tvornosti češkoslovaške demokracije. Če ta dogodek še globlje premostimo in razgrnemo njegovo ozadje, vidimo, da ni to nič slučajnostnega, nič umetnega, ali celo rešitev čl. agrarne stranke iz zadrege in težkega položaja, ko ji je v kratki dobi zagnila zemlja dve najvidnejši osebnosti — Švehlo in Bradača, ki sta bila po rodu Čeha — temveč sad češkoslovaške agrarne državotvornosti.

Ta dogodek je takorekoč nujna posledica nove miselnosti češkega in slovaškega kmetškega ljudstva, ki se je v svoji mladi narodni državi pozitivno in tvorno opredelilo do svoje države.

S tem je kmetško ljudstvo dejansko za vselej obračunalo s svojimi prejšnjimi duševnimi in političnimi odnosi do državne skupnosti, ki jih je pred nastankom samostojne čl. republike nujno narekoval položaj politične in socialne zasužnječnosti v stari Avstriji in borba za neodvisnost in svobodo. Notranji duševni in socialni obrat v kmetških množicah, ki so se vzgojile in izobrazile po načelih agrarne demokracije, je vidna zmaga kmetstva v vsej Srednji Evropi.

Podoba novega kmeta

S svojim tvornim odnosom do države in državne skupnosti je zlasti češkoslovaško kmetstvo dokazalo svojo družabno in še prav posebno svojo politično zrelost. Ali ni to zadnji sunek, zadnja zmagovita borba s fevdalizmom in njegovimi suženjskimi ostanki v kmetški slovanski Srednji Evropi? Ali ni to pohod mladih, novih in sproščenih sil najštevilnejše družabne skupine v Srednji Evropi? Brez dvoma. To je podoba novega kmeta, kmeta-državotvorca, kmeta-kolektivista, ki je lebdel pred očmi vseh velikih slovanskih kmetških genijev: Matije Gubca, Antonina Švehle, Štefana Radića, Aleksandra Stamboliškega in tudi našega Janžeta Novaka. To je kažipot vsem kmetškim slovanskim narodom, ki bodo tako dokončno obračunali z vsemi duševnimi, socialnimi in gospodarskimi ostanki fevdalizma in iz lastnih sil, samostojno in v srečo in blagostanje naše družbe maščevali udarce valptovega biča in gosposko nadvlado. Na drugi strani pa s svojim čutom skupnosti, solidarnosti, kolektivne tvornosti izžgali s svojega družabnega telesa rano umetno vsiljenega in iz tujega sveta presajenega liberalnega individualizma, čigar socialne posledice so razjedle najosnovnejše temelje naše slovanske kmetške družbe in pognale ves svet v mržnjo in individualno dobičkaželjnost ter pohlep.

Na temelju kmetijstva

Vprav v tem moremo ugotoviti tiste skrite in vendar tako preproste sile, ki so odločilno vplivale, da je danes politična glava češkoslovaške republike Slovak dr. Milan Hodža. Široki pogledi, čut kolektivnosti, državotvornost, resnična notranja zavest in spoznanje, da je kmet res steber države, da je država njegova in da je zanjo kmet kot njena najštevilnejša skupina sam odgovoren in da jo mora tudi vladati, to so dejavnosti, ki so češkoslovaški agrarni demokraciji omogočile, da je premostila ovire med Čehi in

Slovaki ter jih združuje v nezlomljivi zavesti skupne usode in tako izvršuje na temelju kmetstva svojo notranjo konsolidacijo. Česar slovaška Hlinkova klerikalna stanka ni mogla zavoljo svojega negativističnega stališča do države in narodove celote nikoli doseči, to je dosegla kmetška demokracija, ki zna mimo obrambe svojih ozkih interesov podrediti te interese koristim skupnosti — države. Ta zrelost agrarne državnosti je tako pozitivna in visokovredna, da ni torej nič slučajnostnega v dejstvu, da je današnji predsednik čsl. vlade Slovak dr. Milan Hodža. Slovaški narod je s tem dobil v svoji narodni državi popolno priznanje za svojo državljansko zrelost in trudapolno vzgojo in izobrazbo. Dobil pa je s tem priznanje tudi sam dr. Milan Hodža, neustrašni borec za pravice svojega malega naroda v dobi madžarskega zatiranja, izbrušeni filozof slovanskega kmetstva, preudarni tvorec načrtnega agrarnega gospodarstva in voditelj slovaškega kmetstva v boju proti nazadnjaštvu in duševnemu zaslužnjevanju kmetov množic.

Predsednik Male antante

Dr. Milan Hodža je bil rojen l. 1878. kot sin uglednega evangeljskega duhovnika v svetomartinski županiji na gornjem Slovaškem. V latinske šole je hodil najprej na madžarski, kasneje pa na nemški gimnaziji v Erdelju. Na vseučilišče se je po končani gimnaziji vpisal v Budimpešti, kjer je bil soustanovitelj in predsednik društva slovaških, srbskih in romunskih visokošolcev. Tako ga lahko smatramo za idejnega predhodnika male antante.

Zaradi svoje politične delavnosti je moral zapustiti budimpeštansko vseučilišče in se preseliti na Dunaj, kjer je na tamkajšnji univerzi dosegel doktorski naslov iz slavistike (vede o slovanskem jezikoslovju).

Novinar in poslanec

Že kot dijak je ustanovil slovaški list »Slovenský Tyždeník« (Slovaški dnevnik). Z novinarskim delom si je pridobil tako priljubljenost, da je bil že kot 27letnik izvoljen v ogrski državni zbor. Tu je s pomočjo slovaških, srbskih in romunskih poslancev ustanovil Narodno stranko in deloval na to, da bi Avstro-Ogrska postala zvezna država in uvedla splošno in enako volilno pravico.

Zaradi svojega odločnega in borbenege političnega delovanja je bil često preganjan in zaprt. Tudi ob izbruhu svetovne vojne so ga vtaknili v ječo, pozneje pa je bil izpuščen, vendar je moral bivati na Dunaju, odkoder se ni smel ganiti, to se pravi, da je bil na Dunaju konfiniran. Vzlic temu je tu vsaj lahko občeval s politiki.

Zadnje nedeljo v oktobru l. 1918. je bil pa že v Budimpešti, kjer je bil priča vladinega padca in proglastitve republike. Takoj je odhitel domov v Sv. Martin, kjer je bila sestavljena znana deklaracija (slovesna izjava) z zahtevo, da na mirovni konferenci razen Madžarov sodelujejo tudi Čehoslovaki.

Poslanik in minister

Odtod je odpotoval v Prago, odkoder ga je Narodni svet poslal v Budimpešto kot svojega poslanika.

L. 1919. se je vrnil v Prago in je v revolucionarni Narodni skupščini že sodeloval kot član agrarnega kluba, julija istega leta pa je vstopil prvič v vlado kot minister za zedinjenje.

Leta 1920. je bil izvoljen za poslanca. Od l. 1922. do marca 1926. je bil minister za kmetijstvo, od oktobra 1926. do februarja 1929. pa je bil prosvetni minister. Pozneje je bil zopet v treh vladah zapored minister za kmetijstvo.

V območju agrarne politike ima velike zasluge. V gospodarskem pogledu odločno brani načelo načrtnega gospodarstva. V trgovsko političnem oziru zahteva, naj evropski zapad kupuje vse kmetijske pridelke v srednji Evropi in ne v prekomorskih deželah, srednja Evropa bi

Ne draži kadilca!

... uporabljala bom vedno samo

SCHICHT^{OVO}
TERPENTINOVNO MILO

za namakanje pa žensko hvalo

naj pa kot povračilo za to kupovala zapadnoevropske industrijske proizvode.

Kakor smo že zgoraj poudarili, je danes dr. Milan Hodža najkrepkejša in najmočnejša

politična osebnost v češkoslovaški domači politiki. Zato nikakor ni slučaj, da je bil vprav on poklican na častno in odgovorno mesto — predsednika vlade!

Teden domače politike

V naših notranjepolitičnih razmerah se je začelo z jesenskim zasedanjem

Narodne skupščine

zopet bolj živahno politično življenje. Že v času odmora ali političnih počitnic so bile vse struje živahno na delu in so zbirale in krepile svoje moči. Zbirale so se vse one sile, ki so bodisi v vladni večini, bodisi na strani opozicije, zastopane v parlamentu. Nič manj živahnosti pa seveda ni kazala niti izvenparlamentarna opozicija.

Narod — in z njim tudi vsi resni politiki brez ozira na stranko in smer — želi seveda političnega pomirjenja, s čimer seveda ni mišljeno življenje brez strank, ampak življenje v takem ovzdušju, da bo mogoče vzlic različnim nazorom poedinih skupin lahko pametno govoriti o vseh onih vprašanjih.

Takih misli so v parlamentu, takih tudi izven njega. Kako naj se to izvede in doseže, o tem pa so mnenja deljena. Iz te različnosti pa nastajajo v zvezi z raznimi drugimi važnimi političnimi činitelji vsa ona trenja, ki jih opažamo v političnem življenju vsakega mladega, zlasti politično mladega naroda.

Ko so se poslanci vrnil v Beograd, je bilo v ospredju zanimanja pri vseh skupinah eno vprašanje, namreč:

Volitve v skupščinske odbore

O tem so razpravljali vsi klubi na strani vlade in tudi na strani opozicije. Klub vladne

večine je imel sejo pod predsedstvom min. predsednika dr. Milana Stojadinovića, drugi klubi pa so najprej imeli sejo vsak zase, nato pa še skupno

medklubsko sejo,

ki so se je udeležili Jugoslovanski klub, Nezavisni klub in Narodni delavni klub.

Klub vladne večine je sklenil postaviti za volitve v skupščinske odbore lastno kandidatno listo, zgoraj označeni klubi pa spet kot enota lastno listo.

Senat

je med tem imel v torek že drugo redno sejo. Na dnevnem redu so bile tudi volitve v stalne senatne odbore. Za vsak odbor je bila vložena samo po ena lista. Od Slovencev so izvoljeni Ivan Pucelj v verifikacijski odbor, dr. Drago Marušič v imunitetni odbor in dr. A. Kramer v finančni odbor.

O gibanju in delu

izvenparlamentarne opozicije

bomo poročali v prihodnji številki, ko bo že znan izid volitev v skupščinske odbore. Te volitve se namreč izvrše danes. Seveda bomo tudi o njih izidu prihodnjič podrobno poročali, zlasti v kolikor se bodo nanašale na slovenske ljudi in zadeve.

Zelimo in upamo, da bomo v interesu države in naroda lahko poročali ugodno in razveseljivo.

Dan miru Vsi za enega — eden za vse

Nobenega razodetja niti v cerkvi ne sprejme kmeti človek s tako toplino kakor Odrešeni-kove besede:

»Mir vam zapustim, svoj mir vam dam — Sredi bojev in vrvenja, sredi trpljenja in muk, ki ga je iz dneva v dan polno življenje kmetkega človeka, mu je mir najlepši vzor. Narava sama, način in vse obeležje dela na de-želi zahteva in želi miru.

Samo pogledjmo, kako v pričakovanju drhti kmetkemu človeku srce, ko zaupava grudi plod, iz katerega pričakuje kruha. Naj bo na razse-žnem prostoru, naj bo na mali kmetiji ali na tudi

Kra- na marmornata žara, katero je izdelal in podaril kamnosek Kunovar za grobnico sloven- skih fantov, ki so padli kot predhodniki naše svobode v Judenburgu

le na lehi njive ali kosu vrta, ki ga mali človek na deželi imenuje svojo last, ali pa ga ima tudi samo v najemu, povsod ista drhteča skrb: Ali bo vreme naklonjeno mladi rasti, da se bo mo- gla mirno razvijati in mirno dozoreti do plodu?

Ako sredi rasti nenadoma zadivja huda ura, ako začno švigati bliski in udarjati strele, ako se vsuje toča in prihrume povodnji, kako žalostno je tedaj srce kmetkega človeka. Kar je v dolgih dnevih miru ustvarila priroda v skupnem pri- zadevanju s človekovim delom, to v nekaj tren- utkih uniči boj med naravnimi silami.

Kakor v naravi, tako in še vse hujše pri- zadene boj — vojna med ljudmi samimi zlasti kmetkega človeka!

Teško je pustiti kakršnokoli pošteno delo in oditi na krvavi ples, najtežje pa je zapustiti kmetko delo. Kajti zemlja sama je brez kmeta kakor otrok brez vodilne očetove roke. Plevel jo prerase, neplodna in neobdelana ne rodi sadov. In kjer so v miru valovila zlata žitna polja, se v vojni človeški norosti rogajo njive, polne osata, njive, polne zevajočih žrel, ki so jih raz- rile granate. In kjer so popotnika gostoljubni krovji vabili k počitku, štrle v vojni črne, gro- zeče razvaline v zrak in z nemim krikom tožijo stvarstvu človeka — zver, ki ni znal ceniti miru...

Opozorili smo samo na drobec gorja, ki ga rodi vojna. Kje pa ostanejo še strahovite člove- ške žrtve, ki jih vselej zahteva vojna vihra? Kje so vsi nešteti, ki jih v najboljši življenjski dobi pogoltno grob? Kje so oni, ki so zdravi šli

na boj in se vrnejo pohabljeni in bolni, nezmožni za življenje in delo, a vendar še ne zreli za smrt? Kdo preceni škodo, ki jo na svojem zdravju in značaju, zlasti pa v duševnem razvoju mora utrpeti mladi rod, ki je tako nesrečen, da mora rasti sredi vojnega viharja! In končno — kako neizmerna je gospodarska škoda, ki jo prinese svetu brez izjeme vsaka vojna! O tem bi bilo odveč govoriti, ker še danes vsi čutimo na lastni koži posledice svetovne vojne. Še danes, po se- demnajstih letih svet ne najde izhoda iz poloma, v kakršnega je pahnila zmagovalce in prema- gance svetovna vojna!

Največji duhovi sveta se trudijo, a uspehov skoraj ni videti. Temne sile človeških najbolj senčnih nagonov in lastnosti so v vojnih zmedah

tako prerasle vse človeštvo, da še danes ne mo- remo videti zarje tistega dne, ko bodo končno premagane.

Po vsem tem se kmeti ljudje živo zave- damo, kakšne neprecenljive vrednosti je za nas in za vse človeštvo mir. Vemo pa tudi, da je mir v teh bolnih razmerah, ki vladajo na svetu, mogoč samo, ako se bo za mir v slogi strnilo vse kmetko-delovno ljudstvo.

Zato dan miru proslavimo edino s tem, da si prisežemo vsi, ki imamo žuljave dlani, vsi, ki nam kruh daje naše delo, da smo

vsi ena duša in eno telo

v vse družeci zavesti, da nam v slogi in zavesti, da nam je zemlja vsem skupna mati, raste ne- zmagljivo in vse objemajoče drevo miru.

Tedenski zun.-politični pregled

Na Daljnem vzhodu

so se zopet stemnili oblaki in grozi oborožen spopad med Japonsko in Kitajsko.

Napetost narašča iz dneva v dan. V Šangaju je bil ubit nek japonski mornar, kar daje Ja- poncev dobrodošel povod za nove grožnje Ki- tajski. Japonska vlada je naročila poveljstvu ja- ponskih pomorskih sil v kitajskih vodah in ja- ponskemu diplomatskemu zastopniku na Kitaj- skem, da soglasno zahteva od kitajskih oblasti

Hitlerjem in baronom Aloisijem

Z drugimi besedami bi to pomenilo zvezo med Italijo in Nemčijo. Sicer se še ne ve, kaj bi Italija predlagala Nemčiji in v koliko bi Hitler sprejel laške predloge, vendar sodijo, da je Italija pripravljena na velike spremembe tudi v političnem pogledu, če bi od njih pričakovala kakršnokoli izboljšanje svojega med- narodnega položaja.

Prizor z bojišča v Abesiniji. Slika nam kaže Abesince v belih haljah, katere pode v gorovja italijanski Askari

vse odredbe, ki bi omogočile uspešno preiskavo zaradi tega incidenta. Pridržuje pa si Japonska pravico, da zaradi tega incidenta izda še po- sebne odredbe.

Kitajci so seveda tudi razburjeni in baje napadajo in razbijajo japonske trgovine ter z letaki širijo in netijo sovraštvo do Japoncev.

Na Poljskem

se zdi, da so začeli gledati na položaj v Evropi z malo drugačnimi očmi. Sicer ni verjetno, da bi se zunanja politika te države čez noč spre- menila, vendar kažejo nekatera znamenja na to, da so Poljaki zdvomili nad nemškim prija- teljstvom in da ne verjamejo več neomajno v obljube, ki jih jim dajejo Nemci na — medve- dovo kožo.

Italija

je v ostri noti pri DN in prizadetih državah protestirala proti sankcijam. V vrsti obrambnih potez, s katerimi hoče ta država ukrotiti DN in v njem včlanjene države, ki so pristale na sankcije proti Italiji, je tudi sestavek med

Nemčija

se po izjavi svoje vlade noče vezati na sklepe Društva narodov in si hoče v pogledu svojih odnošajev do Italije ohraniti svobodne roke. Ta izjava je bila sprejeta v Rimu z največjim za- dovoljstvom. Cilj rimske diplomacije je sedaj doseči z Nemčijo tesnejše stike. Veliko senzacijo v vseh mednarodnih diplomatskih krogih je v zvezi s tem izzval nenadni prihod italijanskega ženevskega delegata barona Aloisija v Mona- kovo, kjer je imel najprvo sestanek z italijan- skim poslanikom v Berlinu, nato pa daljši raz- govor z odposlanci Hitlerja.

Anglija

bo v imenu gospodarskih sankcij prepovedala uvoz vsega italijanskega blaga izvzemši knjige, časopise in druge tiskane publikacije. Kdor bi kršil te določbe o gospodarskih sankcijah, bo kaznovan z zaporom do 12 mesecev in denarno globo do 100 funtov šterlingov. Te kazni bodo izvajali tudi pri osebah, ki bi z netočnimi na- vedbami o tem, iz katere države je uvoženo bla- go, hotele maskirati uvoz blaga iz Italije.

Angliji gre pred vsem za to, da si za vsako ceno zagotovi svobodno pot preko Sredozemskega morja do Indije. Če pa napetost med Italijo in Anglijo ne bi popustila, se zavzema Anglija za sklenitev dvostranskih pogodb med državami, ki meje na Sredozemsko morje. S temi dvostranskimi pogodbami naj bi se vse sredozemske države obvezale nuditi druga drugi podporo, če bi prišlo do kakih vojnih zapletljajev.

V Franciji

so v škripcih. Po eni strani jih veže prijateljska pogodba z Italijo, po drugi strani vez DN. To sta pa v danem primeru dva tako različna gospoda, da si je težko misliti, kako bi kdo mogel obema hkratu služiti.

Zato Angleži v Parizu niso našli gluhih ušes, ko so te dni sprožili predlog za sklenitev posebnega sredozemskega pakta. Če bi prišlo med Londonom in Rimom do izravnave nastalih sporov, bi se naj sklenil sredozemski pakt v prvi vrsti med Anglijo, Francijo in Italijo. Ta pakt naj bi nekako razdelil Sredozemsko morje na francosko, angleško in italijansko interesno območje ter zajamčil medsebojno podporo.

Beleške

Narod naš dokazuje hrani...

Kmetje, ki ste radovedni in hočete vedeti, zakaj ta kmetška greča dremlje pod hrusko na vrtu, prečitajte uvodnik »Slovenec« z dne 3. novembra 1935. — Če se želite izve, kaj se dogaja v naši domovini, prečitajte tudi »Slovenec« z dne 3. novembra 1935. — Če se želite izve, kaj se dogaja v naši domovini, prečitajte tudi »Slovenec« z dne 3. novembra 1935.

Novi cestni odbori

Te dni so bili vsi dosedanji okrajni cestni odbori v Sloveniji razpuščeni in imenovani novi. Le načelniki cestnih odborov so ostali stari, ker predpisuje zakon, da mora biti vsakokratni župan one občine, v kateri je sedež sreskega načelstva, tudi načelnik cestnega odbora.

Razpuščeni cestni odbori imajo za seboj lepo in plodonosno dobo. Od prevzema svojih poslov pred šestimi leti so znižali cestne proračune za več kot polovico. Vse nerednosti so izginile iz njihovih uprav. S sodnijo niso imeli nobenega opravka kakor nekateri njihovi predhodniki Banovinske ceste, ki so bile do tedaj v strahovitem stanju so vzorno popravili, tako da je v tem pogledu Slovenija zopet zaslovela. Popravili in obnovili so mostove ter zgradili celo vrsto novih banovinskih cest.

Če se želite izve, kaj se dogaja v naši domovini, prečitajte tudi »Slovenec« z dne 3. novembra 1935. — Če se želite izve, kaj se dogaja v naši domovini, prečitajte tudi »Slovenec« z dne 3. novembra 1935.

Nova stranka

Ob času vsesplošne krize, gospodarske, socialne in moralne se obeta dobra konjunktura (zlati časi) le eni stvari, in sicer strankarji. Te dni je bila namreč odobrena že tretja stranka. To pot so odobrili Ljotičevo stranko »Zbor«. G. Ljotiča poznamo tudi že v Sloveniji. Ob priliki petomajskih volitev, na katerih je postavil svojo kandidatno listo in zbral na njo po celi državi okrog 25.000 glasov, je priredil tudi pri nas nekaj shodov. Zavzema se za stanovsko

Zakaj je perilo na desni bolj belo?

Ker je perica za perilo na desni rabila boljše milo. Terpentinovo milo Zlatorog daje obilno gosto in belo peno, ki raztopi in izvleče iz tkanine vsako umazanijo. Z malo ročnega dela postane perilo kot da je novo, snežno belo in duhteče.

Zlatorog TERPENTINOVNO MILO

ureditev države. Svoje zamisli podrobno še ni očrtal, temveč jo je le načelno označil v svojih govorih in člankih. Prepričani smo, da s tem stranke niso zaključene, ker manjka najvažnejše vsedrjavne kmetijske stranke, do katere bo moralo priti prej ali slej, če bomo hoteli priti do urejenih gospodarskih, socialnih in moralnih razmer.

Kmetska mladina

Marija Horvatičeva:

Kmetska dekleta v sedanjosti

Zivljenje kmetijskih deklet je danes neprijetno težje, kot je bilo včasih. Težave, s katerimi se bori ves kmetijski živelj, zadevajo dekleta v največji meri. O brezskrbni mladosti ni nikjer več sledu. Mnoge morajo zgodaj od doma za kruhom. One pa, ki ostanejo doma, morajo s trdim delom reševati obstoj družine. Njeno delo se ne giblje, kot pri meščanskih dekletih, le v krogu gospodinjskih opravil. V gospodarstvu je njeno delo prav tako važno in potrebno, kakor v gospodinjstvu. Vsa kmetijska dela mora znati opravljati. Kjer ni moških pri hiši, dekleta kosi, orje, mlati. Čim zapusti šolo, si že s svojim delom sama služi kruh.

Ni pa dovolj, da zna sodobno kmetijsko dekle opravljati vsa težka kmetijska dela. Včasih se je dekleta vsega, kar je rabilo, naučilo doma pri materi. Današnji čas pa zahteva mnogo več. Zivljenje se je v vsakem oziru popolnoma spremenilo in dekleta se mora temeljito pripraviti za vstop v življenje, da bo kos nalogi, ki ji je postavljena.

Vrednost izobrazbe spoštuje in ceni kmetijsko dekle danes bolj, kot kdajkoli prej. Hoče biti poučena o vsem, kar zadeva krog njenega udejstvovanja. Zato rada podpira vsa kulturna in prosvetna društva, od katerih črpa osnove najrazličnejših veščin. S svojo iznajdljivostjo in težnjo po izobrazbi hoče sebi in svojem prekrbeti boljših časov.

Najbolj občuti dekleta potrebo po gospodinjski izobrazbi. Zaveda se, da je naloga kmetijske gospodinje danes mnogo težja, kot je bila v prejšnjih časih, kajti ona mora kljub pomanjkanju, revščini in preobremenjenosti in kljub vsem nadlogam, s katerimi se bori, ustvariti svoji družini vse pogoje za uspevanje.

V kmetijskem pokretu se dekleta pridno udeležujejo. Razliko med onimi, ki so organizirane v naših društvih in onimi, ki so prepuščene še same sebi, je kaj lahko opaziti. Prve so samozavestne, pogumne, odpornejše in odločnejše. Poseganje raznih predavanj, razgovori

na sestankih, sodelovanje pri prireditvah in še drugi činitelji vrše najboljši vpliv na njihovo duševnost. Dekleta segajo zelo rada po knjigah gospodinjske pa tudi druge stroke. Zanimajo se za leposlovne sestavke. Spoznale so, da je v svetu še mnogo tega, kar bi morale znati. To spoznanje pa je dragoceno za vsakogar, je prvi korak k napredku. Ker smejo na sestanku, kot enakopravne članice povedati svoje mišljenje v gotovih zadevah, stavljati predloge, so se pričele zavedati svoje lastne moči; občutile so veselje, da smejo sodelovati pri vseh društvenih poslih in prireditvah. Spoznale so, kako poživljajoči vpliv ima na človeka občutek, da je delaven član neke zajednice, da je njegovo delo pri utrjevanju nove poti k skupnemu cilju ravnotako važno, kot delo moških članov. Tu so spoznale važnost skupnega dela pri graditvi boljše bodočnosti. Tu na skupnih sestankih so se začeli trgati predodki in sponi, ki so spomini na suženjsko preteklost ženske.

Njeno duševno obzorje, ki je bilo do nedavna zoženo na pojave in dogodke domače vasi, se je razširilo. Sedaj se zanimajo tudi za življenjske zunanje domačega plota.

Kljub temu, da je tudi dekleta, kot vsi kmetijski ljudje sužnja grude, deloma živina, ki se izčrpava v boju za obstanek, ni otopela za dobroto in lepoto. Srčna omika je pri kmetijskih dekletih dostikrat večja kot pri meščankah. V borbi za obstanek se razvije značaj človeka, ker pa se v to borbo mestna dekleta malo mešajo, odpadejo tudi pogoji, pod katerimi se razvije značaj.

Iz spoznanja potrebe po reševanju izrecno ženskih zadev so zrastle iz naših društev ženski odseki. Niso ti odseki ločena enota, temveč so organičen del društvene zajednice. Tu se sestajajo dekleta k razgovorom in posvetovanjem ter si medsebojno pomagajo. Plemenito tekmovanje, ki se je razvilo v urejevanju kuhinje, vrtov, rejni svinj in perutnine služi izpopolnjevanju poedink in skupnemu blagru vasi.

Nadalje spoznajo tu dekleta potrebo skupnega dela za izboljšanje higienskih razmer na vasi, potrebo po smotrenejši vzgoji otrok. Sploh ti sestanki najboljše vplivajo na razvoj razumevanja in smisla za novodobno gospodinjstvo in s tem na dvig kmetijske kulture. Kajti merilo kulture na vasi je urejenost domov in domačega življenja. Ravno dekleta, bodoča gospodinja, je temelj, na katerem se gradi kultura. Čim bolj bo ona vsestransko izobrazena, tem plemenitejši bo temelj in tem lažje bo na njem graditi.

Dekleta, ki je našlo samo sebe, spoznalo svojo človeško vrednost in svojo nalogo v svetu, se bo s pridom udeleževalo in vršilo svojo žensko poslanstvo, kot to zahteva od nje človeška družba. V naši dobi, ki tako veliko zahteva od posameznika, bo vedela, da mora biti človek telesno in duševno zdrav, sposoben, da bo kljuboval vsem življenjskim tegobam in bo tako vzgojila svoj bodoči kmetijski rod. Saj je kmetijski sloj temeljni sloj vsemu narodu; če bo ta zdrav, bo zdrav ves narod. Zato pa bodi še tu poudarjeno, kot se poudarja dan za dnem: največja skrb državi naj bo vzgoja kmetijskih deklet!

Zborovanje kmetških visokošolcev

V ponedeljek 11. novembra 1935 se je vršil redni občni zbor. A. A. K. NJIVE. Navzočih je bilo 44 tovarišev in predsednik Zveze kmetških fantov in deklet tov. Kronovšek.

Občni zbor je otvoril predsednik tov. Kerenčič, ki je pozdravil vse navzoče, posebno pa tov. Kronovška.

V lepih besedah je opomnil tovariše, da je 11. november dan miru in se spomnil vseh Slovencev, ki so padali na bojiščih. Vsi navzoči so počastili njihov spomin s to enominutnim molkom.

Nato je prešel k dnevnemu redu. Posamezni tovariši-odborniki so podajali obračun svojega dela, v kratkih in stvarnih besedah so orisali svoje delo v preteklem letu, ki je bilo kljub različnim oviram, predvsem gmotnim, zadovoljivo. To je potrdilo tudi zaključno poročilo revizorja tov. Černila, ki je vsemu odboru predlagal razrešnico. Tov. Černila se je po revizorskem poročilu spomnil petletnega jubileja poživitve Njive in pozival mlajše tovariše, da ostanejo zvesti načelom, na katerih so pred petimi leti zgradili Njivo tovariši, ki jo sedaj po dokončanem študiju zapuščajo, ko odhajajo iz akademskih vrst.

Sledile so volitve. Predlagana je bila samo ena lista s tov. Kerenčičem kot predsednikom.

Novice

*

V današnji številki našega lista je priložena brošura o zdravilnem »Hersanc« čaju, na katero cenj. čitatelje opozarjamo.

NAŠ PODLISTEK »Izobčenci« smo morali danes zaradi preoblike drugega gradiva izpustiti. S prihodnjo številko ga začnemo zopet objavljati.

V Cači vasi blizu Rogaške Slatine je 11 letni pastir izvršil samomor. Krava mu je ušla v sosedovo ozimino, kjer se je preveč napasla in jo je začelo napenjati. Iz strahu pred strogo materjo se je ubogi otrok obesil na slivo blizu doma.

V Makolah je postal plen ljubosumja 23 letni posestnikov sin Rok Novak. V srce zabodelega so pripeljali v mariborsko bolnišnico, kjer je le malo upanja, da mu rešijo življenje.

V Zbigovcih pri Gornji Radgoni je pogorela domačija posestnika Antona Stranjšaka z vsemi letošnjimi pridelki vred.

Na Majskem vrhu je Matevž Merc smuknil neki posestnici koso. Sodišče mu je zato poklonilo štiri mesece zapora.

V Vukovskem vrhu pri Jarenini so se pri prešanju krvavo stepli. Posestnik Karol Dajčer, njegov oče Franc in pa posestnik Klun so smrtno nevarno ranjeni, več drugih pa je odneslo lažje poškodbe.

V Litiji je prejšnji terek posebna banska komisija izbirala gradbeni prostor za novo meščansko šolo. Do končne odločitve še ni prišlo.

Kumar vas na Kočevskem bi bila pred kratkim skoraj vsa pogorela — zaradi neuslišane ljubezni. Neki vročekrven mladenič se je zaljubil v lepo Reziko, ki ga pa radi njegove revščine ni marala. Fant je iz jeze zažgal Rezikinemu očetu senik. Kljub nagli pomoči gasilstva so pogoreli 4 skednji.

Iz obeh mariborskih srezov je bilo doslej izvoženih v inozemstvo 499 vagonov jabolk. Oba ta dva sreza bosta po povprečni cenitvi letos pridelala skupno 120 tisoč hektov dobrega vina.

V Ločah pri Poljčanah se je smrtno ponesrečil posestnik J. Rupnik pri prevažanju drv. Na nekem ovinku se je voz drv nagnel in pristopil Rupnika z vso težo k drevesu ob cesti. Nesrečni voznik je kriknil in se onesvestil. Kmalu po nezgodi je kljub zdravniški pomoči umrl. Z njegovo družino sočuvstvuje vsa okolica.

Ostali odborniki so: podpredsednik tov. Vitorovič, tajnica tovarišica Lea Prahova, blagajnik pa tov. Gerbec Mirko itd., delegat pri Zvezi tovariš Čačinovič.

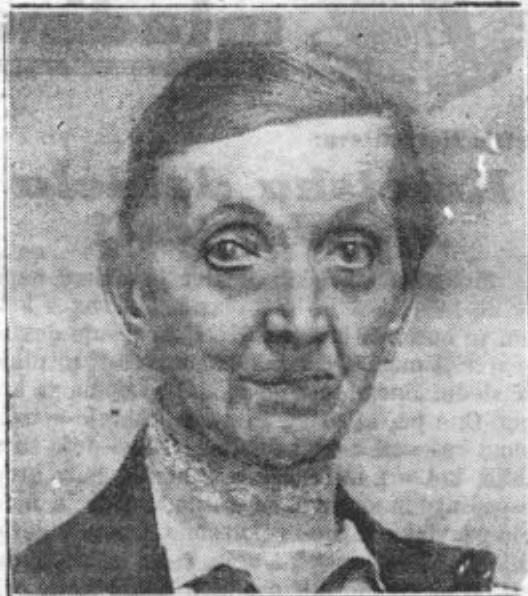
Pred koncem je spregovoril tov. Kronovšek, predsednik Zveze, kakšen naj bo akademik, oziroma študent in kakšno naj bo njegovo delo, če hoče biti pravi kmetški pokretaš. Povabil je vse tovariše in tovarišice k čim tesnejšemu sodelovanju v Zvezi kmetških fantov in deklet.

Vsi navzoči so nagradili njegove besede z glasnim odobravanjem. Tov. predsednik Kerenčič se je tov. Kronovšku zahvalil in zaključil občni zbor.

Bloke

Naše Društvo kmetških fantov in deklet je priredilo v nedeljo, dne 27. oktobra t. l. popoldne v Novi vasi predavanje o Abesiniji. Predaval je dr. Ciril Kraševac iz Cerknice, ki nam je živo naslikal to, do sedaj malo znano državo in nam naslikal njen razvoj in razmere, ki vladajo tam. Predavanja se je udeležilo okrog 150 oseb iz domače in sosednje vasi. Polnoštevno so bili zastopani člani in članice, kakor tudi drugi možje in žene ter fantje in dekleta. Za uspeh predavanja se je zahvaliti zanimivemu predavanju o državi, o kateri razmišlja dandanes ves svet, predvsem pa tudi našemu prada-tatelju.

† Ana Zupančič

V Ljubljani je v petek v 83. letu svojega življenja zatisnila trudne oči mati našega velikega pesnika Otona Zupančiča, gospa Ana Zupančičeva.

Pokojna, doma z Vinice, je bila dobra in blaga mati ter izredno darovita ženska. Zanimala se je zlasti za leposlovje in je v mladih letih, čeprav ni bila šolana, tudi zbirala narodne pesmi.

K večnemu počitku smo jo spremili v nedeljo popoldne. Sredi polja v zatišju pri Sv. Križu je mati našla svoj zadnji dom v naročju — matere zemlje.

*

V Ljutomeru je zemeljska plast zasula Rusa Hofmana. Kopal je zemljo v hribu in je preveč izkopal, nakar se je više ležeča vrhnja plast utrgala in podsula Hofmana. Ko so ga odkopali, je bil mrtev. Zemeljska gmota mu je namreč strla prsni koš.

V Gotni vasi in okolici se še vedno množe tatvine. Klataži tudi zastrupljajo pse. Orožništvo pridno zasleduje tatinsko drhal in je upati, da jo kmalu izsledi.

V Budini si je domačin, ki je prišel z večjo družbo obiskat nekega krojača, vzel 2.000 Din za spomin s seboj.

V Celju je zgorel tovorni avtomobil družbe Bela-Motnik. Avto je bil nov in nezavarovan ter znaša škoda nad 10.000 dinarjev.

V Zgornji Besnici nad Kranjem sta se brata L. prav grdo znesla nad mrtvim Janezom Kozjekom, ko je še ležal na mrtvaškem odru. J. Kozjek jima je pred leti v fantovskem pretepu ubil brata. Zdaj sta prišla in preklinjala, pljuvala in psovala mrtvega. Skoraj bi bila mrliča vrgla raz mrtvaški oder. Grdo zadevo ima sedaj v rokah orožništvo.

V Poljčanah je bilo pred kratkim dvakrat vlomljeno v kolodvorsko restavracijo. Po prstnih odtisih so spoznali, da je bil vlomilec Franc Črepinko iz Zg. Polskave. Orožniki ga zasledujejo, toda tiček se zna spretno skrivati in je med tem izvršil celo še več novih vlomov v Slov. Bistrici. No, prej ali slej bo le prišel pravič v pest.

Blasnikova „Velika Pratika“ za leto 1936

je izšla in se dobiva pri založniku, tiskarni J. Blasnika nasl., Ljubljana, Breg 10 in v vseh večjih trgovinah

Ta naš najstarejši slovenski ljudski koledar je res praktičen in zanimiv. — Zato ga hoče imeti leto za letom vsaka slovenska družina. — Letos mu je dodana še večbarvna reprodukcija lepe slike „POKLON MODRIH“

V Betnavskem gozdu prebiva v neki šupi berač Anton Pisaneec. Siromak ne more hoditi in se vozi z vozičkom. Ker živi res beraško, si je od miloščine prihranil 1.205 Din, pa so mu jih trije potepuhi ukradli. Orožniki so tatove že izsledili in jih izročili sodišču.

V Melju so ob Dravi, nedaleč od broda, našli truplo neznanega obešenca. Samomorilec je bil star kakih 24 let. Imel je rdečkaste lase. Kraj njega so našli klobuk neke tvrdke iz Kranja. V denarnici je imel Din 101.50. Kdor bi kaj vedel o neznanecu, naj sporoči to najbližji orožniški postaji.

V Dobju na Koroškem je umrl v visoki starosti 84 let posestnik Aichholzer, zavedna slovenska korenina in oče slovenskega učitelja I. Aichholzerja, ki so ga Nemci po nesrečnem izidu ljudskega glasovanja na Koroškem strupeno preganjali. — Vrlemu slovenskemu učitelju in vsem ostalim sorodnikom blagega pokojnika naše sožalje!

V Škofji Loki je stražnik A. Žužek s pendrekom krotil nekega cigana, ki je nato kmalu umrl. Slučaj je vzbudil precej govoric, obdružba pa je pokazala, da cigan ni umrl neposredno zaradi udarcev, ampak ga je zadela kap.

V Judenburgu (Avstrija) so zadnjo nedeljo na skupnem grobu slovenskih fantov, ki so tam kot vojaki umrli med vojno, odkrili spomenik, oziroma blagoslovili spominsko kapelico. Slovesnosti so se udeležili tudi zastopniki iz Ljubljane. Posebno odposlanstvo je postavilo na skupni grob marmornato žaro z zemljo iz vseh slovenskih srezov. Na žari je napis pesnika Otona Zupančiča.

V Bukovcih se je Franc K. sprl z očetom zaradi neke dedščine. Spozabil se je tako daleč, da je začel 85-letnega očeta pretepati in ga daviti. Seveda mu bo sodišče povedalo, da to ne gre.

V Moškanjih so iz železniškega skladišča odnesli tatovi zaboj cikorijske in večje množine špecerijskega blaga.

V Selnici ob Muri sta se na neki gostiji stepala posestnik Ivan Lah in delavec Jože Šmirmaul. Zadnji ima nevarne poškodbe na senclih.

Iz Hlaponcev je šel v Juršince obiskat svojega nezakonskega otroka hlapec Maks Kosec. Ko se je zvečer vračal, ga je med potjo napadel neki R. A. in mu zadel 8 ran, od teh pet hudih na glavi.

Gospodarstvo

Nova uredba o zaščiti kmeta

(Konec.)

Privilegirane terjatve

Terjatve, ki uživajo izjemen položaj in na katere se določbe uredbe ne nanašajo, so ostale tudi tokrat v glavnem iste kot po prejšnji uredbi, le da dolгови, ki so zavarovani z zastavo, uživajo tudi izjemen položaj. Ostalo je tudi določilo, ki pravi, da se predpisi uredbe ne nanašajo na terjatve Narodne banke, Državne hipotekarne banke in Privilegirane agrarne banke. Nov je dostavek, da se prepušča tem denarnim zavodom, da v lastnem delokrogu izdajo posebne odločbe o olajšavah onim svojim dolžnikom, na katere bi se sicer nanašala uredba.

Pobojanje

Kmetje, ki so oškodovani v smislu te uredbe se smejo poslužiti pobojanja po določilih odstavkov 2., 3. in 4. čl. 18. uredbe o zaščiti denarnih zavodov in njihovih upnikov od 23. novembra 1934 do 80%. Čl. 18. navedene uredbe govori namreč, da sme vsak zavodski dolžnik pobotati svoj dolg, in to popolnoma z lastno terjatvijo proti zavodu, s pribavljeno staro terjatvijo kakšnega drugega upnika proti zavodu iz hranilne vloge pa do največ 50% pri vsakem izplačilu ali odplačilu svojega dolga, ostanek pa mora istočasno položiti v gotovini. Po novi uredbi pa bo dolžnik lahko 80% pobotal s terjatvami in plačal le 20% v gotovini. Ta odredba pa ne velja, kadar dolžnik pobota svoj dolg s terjatvijo napram zavodu, kateremu je menica dana v reeskont ali kateremu je bila zastavljena.

Odvzem ugodnosti zaščite

Odredbe o izgubi ugodnosti zaščite so ostale v glavnem iste kot v prejšnji uredbi. Tudi po novi uredbi izgubi zaščito le oni dolžnik, kateremu se dokaže, da je odujeval

ali obremenjeval svojo imovino, itd. z namenom, da oškoduje svojega upnika.

Oni kmetški dolžnik, ki je po uveljavitvi uredbe zmanjšal svojo imovino tako, da je s tem povečal odstotek svojega dolga preko 50% vrednosti svoje imovine, ne more biti deležen olajšav znižanja dolgov.

Posebne olajšave

Vsi posli po uredbi so oproščeni vseh taks, le upnik, katerega predlog, da se dolžniku naloži plačanje v krajšem roku kot je splošno predpisan, se zavrne, mora naknadno plačati takso.

Uredba predpisuje tudi izdajo posebnih meničnih golic za reguliranje denarnih obvez po uredbi. Dokler pa te menične golic ne bodo izdane, se dolžniki smejo posluževati meničnih golic, taksiranih s takso, ki odgovarja polovici višine dolga, morajo pa na sami menici označiti, da je izdana po odredbah uredbe o zaščiti kmetov.

Izdana bo posebna tarifa, po kateri se bodo odmerjali advokatski stroški napram zaščitenim dolžnikom in to samo v takih sodnih postopanjih, kjer je zastopstvo po odvetnikih obvezno; tam pa, kjer zastopanje po odvetnikih ni obvezno, se v škodo zaščitenim dolžnikom sploh ne bo priznavala pravica do povračila advokatske nagrade.

Upnikovim terjatvam na osnovi kmetških dolgov, na katere se uredba nanaša, se priznava prednostna pravica na reeskont odnosno lombard pri vseh državnih in privilegiranih denarnih ustanovah pod običajnimi pogoji in to do višine 50% teh terjatev.

Uredba vsebuje seveda še razna druga določila, ki jih pa kot manj važna za naše zadrage nisem omenil, odnosno sem si jih pridržal event. za drugič.

Vojna v Afriki

Ako na kratko pregledamo dogodke, se je vojna ta mesec razvijala takole:

Italijani so začeli z novo ofenzivo v nedeljo dne 2. novembra zjutraj na vseh treh frontah, na severni ali eritrejski, na vzhodni pri Musa Ali in na južni ali somalijski. Prodirali so brez težav, ker so dobili Abesinci ukaz, da se izognejo večjim bitkam. Tako so v dveh dneh ofenzive na eritrejski fronti prišli v bližino Makale, na somalijski fronti do Goraheja, na fronti pri Musa Ali pa ni bilo napredovanja. Ofenzivo je na to prekinilo hudo deževje, ki je nastopilo tako na severu, kakor na jugu. V četrtek dne 8. novembra zjutraj pa je deževje ponehalo in so Italijani nadaljevali ofenzivo na severu in na jugu. V petek popoldne so prodrli v Makalo, kjer so bili silni boji med abesinskimi predstražami in italijanskimi Askari. Abesinci so pri tej priliki popolnoma iztrebili rod rasa Gukše, okrog 4000 ljudi, iz maščevanja nad njegovim prestopom k Italijanom. Na severni fronti so Italijani poskušali prekoračiti tudi reko Takaze, z namenom, da bi korakali proti jezeru Tsana (ali Tana). O Abesincih pravijo, da se bodo postavili v bran južno od Makale, kakor hitro odide na fronto cesar sam. Na somalijski fronti je gen. Graziani zavzel v petek popoldne vas Gorahej, blizu Gerlogubija. Boji so bili tudi srditi. Letala so na Gorahaj vrgla okrog 1000 bomb in vas takorekoč zasula. Abesinci pripravljajo odpor v gorovju, pri Hararju in Džidžigi. Na vzhodni fronti pri Musa Ali so vsled odpora Abesincev prenehale

vse vojne operacije. Tudi kolona, ki je prodirala iz Dolo (obmejno mesto na reki Juba) je napredovanje ustavila.

Nato so se boji zopet nadaljevali na južnem in na severnem bojišču. Po italijanskih poročilih se Abesinci še vedno umikajo, vendar so okrog Hararja zbrali vojsko okrog 200 tisoč mož.

V Ogađenu italijanske čete menda še vedno napredujejo. Predvsem velja to za motorizirane oddelke pod poveljstvom polkovnika Malettija. Vse pa kaže, da se bodo Abesinci postavili odločno v bran na črti Harar-Džidžiga. Italijani so zasedli Sesebane, kjer so se utrdili. Drugi oddelki italijanske vojske in veliko število delavcev pa sedaj gradijo na zavzetem ozemlju ceste, telefonske napeljave, utrdbe, taborišča, skladišča in druge potrebne naprave.

V južni Tigri se polagoma koncentrirajo okrog 200.000 Abesincev, ki se bodo postavili v bran Italijanom, če bi hoteli še dalje prodirati proti jugu. 180.000 abesinskih vojakov je utaborjenih vzdolž reke Takaze, okrog 40.000 pa med Desijem in jezerom Ašangijem. Po abesinskih načrtih je pričakovati prve spopade južno od Antale. Abesinci pa bodo napadli Italijani tudi z desnega boka in skušali uničiti vse njih prometne zveze z zaledjem. Italijani so po abesinskem mnenju že precej daleč od velikih skladišč živil in streliva. Italijansko vrhovno poveljstvo zato ne dovoli, da bi posamezni oddelki hitreje prodirali v abesinsko ozemlje.

Abesinski cesar je izročil novo zastavo ce-

Naš pravi domači izdelek!

sarski gardi, ki so jo zadnje mesece instruirali belgijski častniki. Zastavonoša je po sprejemu zastave vzkliknil: Prisežemo, da se bomo do smrti borili za to zastavo.

Princesa Maziro poveljuje četašem po gorah severozapadno od Makale. Te četaške čete pod njenim poveljstvom ponoči napadajo italijanske prednje straže. Princesa sama osebno vodi važ-

V kratkem izide v slovenskem prevodu epohalna knjiga Abesinija

Nerešeni problem Afrike.
Cena broš. Din 30.—; vez. Din 40.—.
Neroča se pri založbi „Dom“, Ljubljana

nejše operacije. Oblečena je v moško obleko in je sodelovala tudi že v več bojih na nož. Abesinska princesa je kraljevske krvi. V Tigri pozna vsak kotiček. Ljudje ji povsod pomagajo z nepopisnim navdušenjem. Njeni otroci so v Desiju. Princesa se je materi zaklela, da se ne vrne k svojim, dokler ne bo iz svobodne Abesinske pregnan poslednji italijanski zavojevalec. Njen mož vrši službo v abesinskem glavnem generalnem štabu.

Obsojena redovnica

Deželno sodišče v Berlinu je obsodilo pretečeni teden prednico samostana »Naše ljube Gospe« iz Mühlhausena Ano Schrör na 10-letno ječo, izgubo častnih državljskih pravic ter na denarno globo nič manj ko 250.000 mark. Poleg tega je sodišče zaplenilo v prid države pri njej najdenih obligacij za okrog 100.000 holandskih goldinarjev in 600.000 mark v gotovini. Redovnica je bila obtožena, da se je bavila s tihotapljenjem deviz, pri čemer je bila država baje za visoke vsote oškodovana. Za odmerjeno globo in tudi sodne stroške odgovarja po izreku sodišča samostan sam.

Sejmi

18. novembra v Šmartnem pri Litiji, Radečah pri Zidanem mostu, Šoštanj.

19. novembra na Rakci, Podsredi, Slovenjem gradu, Št. Juriju ob juž. žel., Ljubnem, Dolnji Lendavi.

21. novembra v Kandiji, Irči vasi obč. Šmihel-Stopiče, Hotederšici, Podčetrniku, Sveti Barbari v Halozah, Sv. Juriju ob Taboru, Turnišču.

22. novembra na Jesenical-Dol.

23. novembra v Mojstrani, Sv. Lovrencu na Temenici, Ptuj, Slov. Bistrici.

Radio

Nedelja, 17. novembra: 7.30: Preskrba mest z dobrim mlekom (Pavlica Franjo) — 8.45: Vesele narodne popevke (igrata na citre in kitaro gg. Ahačiča iz Tržiča) — 9.45: Versko predavanje (g. p. dr. Roman Tominec)

Torek, 19. novembra: 11.00: Sueški prekop (g. dr. Valter Bohinec) — 18.40: Vzgojni pomen naroda (g. dr. Stanko Gogala).

Četrtek, 21. novembra: 18.00: Kmečki trio (gg. Gregore Janko, Stanko Avgust, Nachförg Franc).

Petek, 22. novembra: 18.00: O kozmetiki (dr. A. Ferenčak) — 18.40: Pravno predavanje: O zaščiti upnikov (g. dr. Jože Voršič).

Sobota, 23. novembra: 18.40: Pereča zunanjepolitična vprašanja (dr. Alojzij Kuhar) — 22.15: Orglice in harmonika (gg. Stanko Avgust, Petan).

Vrednost denarja

1 ameriški dolar	Din 43'50
1 nemška marka	Din 17'60
1 švicarski frank	Din 14'24
1 angleški funt	Din 215'—
1 avstrijski šiling	Din 9'—
1 francoski frank	Din 2'89
1 češkoslovaška krona	Din 1'81
1 italijanska lira	Din 3'56

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA GREGORČIČEVA št. 23
Tel. 25-52 Telegram: Tiskarna Merkur

Sadno drevje

za jesensko ali spomladansko saditev, visokodebelnato ali priflično od pečkarjev do koščičarjev, z garancijo najprikladnejših sort po sadnem sortimentu s strokovnimi navodili po zmernih cenah dobite pri

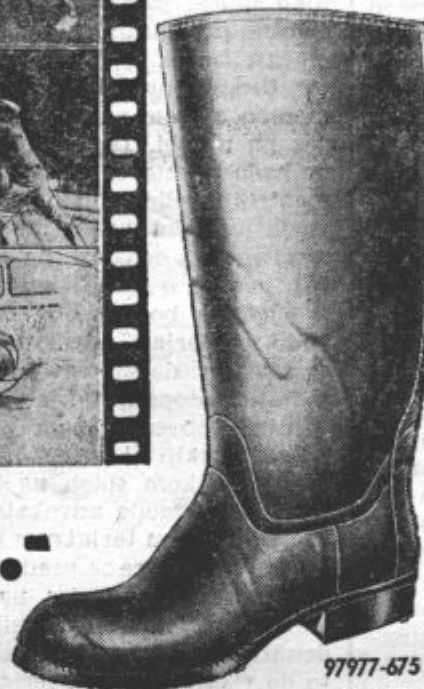
Kmetijski družbi v Ljubljani

Zahtevajte cenik! Novi trg 3 Zahtevajte cenik!

99.-

Za dež in sneg

97977-675

129.-

28997-693

Za deževne dneve si nabavite našo gumijasto obutev

Bata

Novost v prehrani naše dobe je: Mešanica domačih čajnih rastlin
Najboljši nadomestek za inozemske čaje!

Po odobrenju Min. soc. pol. in nar. zdravja od 11. maja 1935
I. S br. 14.004. Stavlja v promet

KMETIJSKA DRUŽBA f. z. z o. z.
V LJUBLJANI

NAŠ ČAJ

„Naš čaj“ za vse ženske in moške, za odraslo dečo in majhne otroke — Je pravi družinski čaj iz naših domačih čajnih zelišč — Pijte ga **zjutraj in zvečer,**

dopoldne in popoldne ter ob vsaki drugi priliki — Vsi so zadovoljni, vsi ga hvalijo! „Naš čaj“ zahtevajte v vseh prodajalnah!

DENAR naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKE HRANILNI IN POSOJILNI DOM

reg. zadr. z neomejeno zavezo

v LJUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica števil. 1

Telef. št. 28-47. Rač. poš. hran. št. 14.257. Brzjaviti: „Kmetijski dom“. Ziro rač.: Narodna banka

Vloge na knjižice in tekoči račun sprejema proti najugodnejšemu obrestovanju — večje stalne vloge po dogovoru. // **JAMSTVO ZA VSE VLOGE** presega večkratno vrednost vlog. // Strankam nudi brezplačno poštno položnice za nalaganje denarja. // Vložne knjižice drugih zavodov sprejema v inkaso. Sploh vrši vse denarne posle, ki spadajo v delokrog denarnih zavodov.

BLAGAJNISKE URE: Ob delavnikih od 8—12 in od 3—5, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12¹/₂ ure.

Podružnici: KAMNIK — MARIBOR

Stanje vlog: Din 35.000.000'—

Rezerve: Din 1.300.000'—